

Länsstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för Natura 2000-området Fågelsjön, SE0430174, Kävlinge kommun

Version 2016-12-13

Titel: Åtgärdsplanför Natura 2000-området Fågelsjön,
SE0430174, Kävlinge kommun

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Marika Stenberg och Per Nyström, Ekoll AB

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: Xxxxxx

ISBN: xxx-xx-xxxxx-xx-x

Rapportnummer: xxxx:xx

Layout: Xxxxx Xxxxx

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild Vy över fågelsjön, foto: Per Nyström

Innehåll

Inledning.....	4
Beskrivning av området.....	4
Uppgifter om området.....	4
Allmän beskrivning av området.....	4
Biologiska bevarandevärden	5
Planerade åtgärder	5
Inventeringar innan åtgärder.....	6
Groddjur.....	6
Evertebrater	6
Restaurering och nygrävning av vatten	6
Stängsling.....	7
Skyddade/värdefulla områden.....	8
Biotopskydd, Artskydd	8
Tidsplanering för åtgärder.....	8
Information	8
Uppföljning av åtgärder.....	8
Långsiktig skötsel.....	9

Inledning

Åtgärdsplanen beskriver vad som ska göras inom området för att nå de mål som är uppsatta inom Life projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”

Projektet syftar till att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet är att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenhet och förståelse bland berörda parter och allmänheten om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur.

Projektet finansieras av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201).

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område:	SE0420240
Naturreservat:	Järavallen
Län:	Skåne
Kommun:	Kävlinge
Markägare:	Stiftelsen Skånska Landskap
Förvaltare:	Stiftelsen Skånska landskap/Länsstyrelsen

Allmän beskrivning av området

Fågelsjön ligger NV om Kävlunge och är till stora delar av ett landskap som är påverkat grustäktsverksamhet. Området utgörs huvudsakligen av Fågelsjön (75% av ytan) som är omgiven av sandiga marker med en karakteristisk torrängsflora och medföljande insekter. Denna typ av ”störda miljöer är viktiga för en del arter, inte minst finns det många hotade insekter som är helt beroende av dessa miljöer. I Fågelsjön, som har en stor öppen vattenspegel, finns fisk och den är omgiven av vass, kaveldun och sälg. I sydöstra delen av Fågelsjön finns ”10 mindre pölar” som skapades år 2003 för att gynna strandpaddan. Idag är dessa småpölar till stor del igenväxta, vilket missgynnat paddan.

Fågelsjön är ett mycket välbesökt rekreationsområde, inte minst av hundägare, motionärer och ryttare. Vandringsstigar finns också runt sjön.

Biologiska bevarandevärden

Vid Fågelsjön finns flera groddjursarter samt andra rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden (tabell 1). Här finns bland annat citronfläckad kärrtrollslända och pudrad kärrtrollslända samt strandpadda och åkergroda (tabell 1). Det finns äldre rapporter av grönfläckig padda och lökgroda, men dessa har inte hörts på senare år vilket troligen beror på att det finns fisk i Fågelsjön.

Även om populationen av strandpadda är isolerad från exempelvis kusten genom motorvägen (E6), är populationens fortlevnad av stor nationell betydelse. Om förutsättningarna för paddan förbättras kan populationen återgå till en storlek på omkring 300 vuxna individer, vilket den hade för ett antal år sedan, innan igenväxningen av de befintliga vattnen blev för negativ. Eftersom landmiljöerna vid och runt Fågelsjön är optimala för bland annat strandpaddan är det brist på lämpliga lekvatten och långvarig skötsel som hotar populationen idag (bete/manuell röjning).

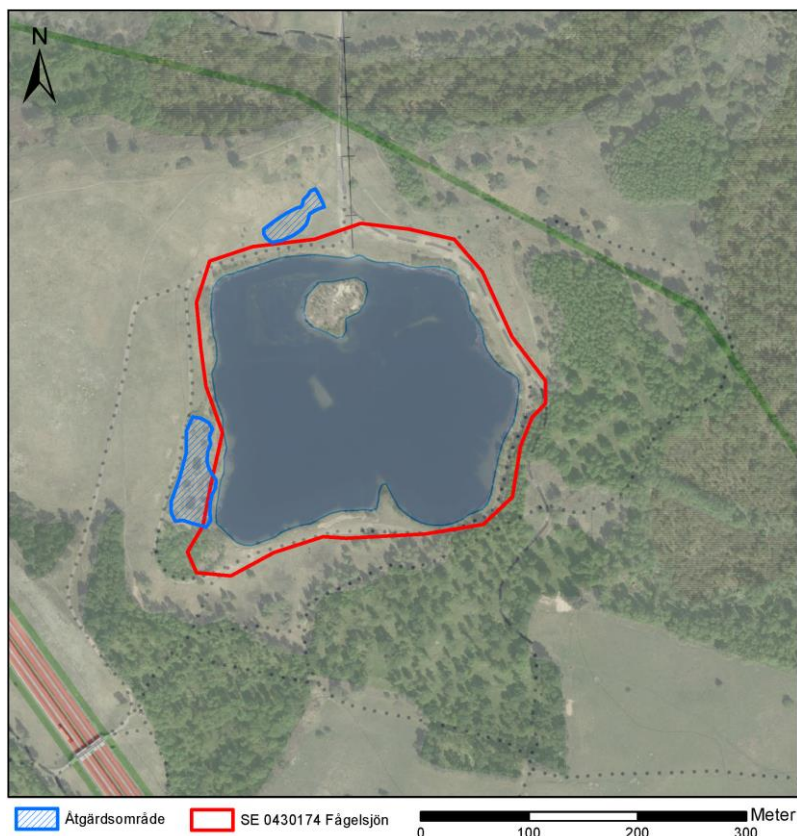
Inom området finns även annan skyddsvärd flora och fauna såsom hedblomster och bastardsvärmare, för att nämna några.

Tabell 1. Vid Fågelsjön förekommande groddjursarter, rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden. Rödlistekategori enligt rödlistan 2015.

Svenskt namn	Latinska namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	VU	bilaga 4
åkergroda	<i>Rana arvalis</i>		bilaga 4
vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>		
mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		
citronfläckad kärrtrollslända	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>		bilaga 2
pudrad kärrtrollslända	<i>Leucorrhinia albifrons</i>		bilaga 2

Planerade åtgärder

Åtgärderna som planeras vid Fågelsjön (figur 1) riktas mot strandpadda. Även andra arter som citronfläckad kärrtrollslända och pudrad kärrtrollslända kan gynnas av restaurering samt nygrävning av småvatten. Åtgärderna kommer ytterligare gynna attraktionen av besökare till området.

Figur 1. Karta med åtgärdsområde inom SemiAquaticLife vid Fågelsjön. Området i sydvästra delen utgörs av 10 st igenväxta småpölar, medan det inom det nordvästar åtgärdsområdet helt saknas vatten.

Inventeringar innan åtgärder

Groddjur

Inventering av strandpadda gjordes under våren 2016 inom projektet. Vid fågelsjön hördes 5 spelande hanar av strandpadda, alla inom de tidigare beskrivna ”10 pölar” i sydvästra delen av området (figur 1, figur 2). På Artportalen finns även en äggsträng av strandpadda rapporterad i dessa pölar. Inga andra groddjur observerades under inventeringen 2016.

Evertebrater

Trollsländor observerades med kikare under sommaren 2016. Vid sjön observerades pudrad kärrtrollslända, totalt 17st, främst i den norra delen av sjön. Andra förekommande arter var obestämd mosaikslända, bred trollslända samt flera olika arter av flicksländor. Trots tidigare observationer av citronfläckad kärrtrollslända observerades inte arten under inventeringen 2016.

Restaurering och nygrävning av vatten

Vid stranden i den sydvästra kanten av sjön finns 10 små grunda pölar (ca 1 000 m² stort) som anlades år 2003. Dessa är nu nästan helt igenvuxna och behöver restaureras (figur 1 och figur 2). Man måste ta bort vass och sly så vattnen åter blir lämpliga för strandpadda.

Figur 2. Område med små vatten för strandpadda vid sydvästra stranden av Fågelsjön (figur 1). Bilden till höger är tagen när området är igenvuxet i augusti 2016. Bilden till vänster visar när de är nyanlagda november 2003 (foto Johan Johnmark, Länsstyrelsen Skåne).

Norr om sjön finns ett område som är lämpligt för anläggning av nya små vatten för strandpadda. Det kommer att anläggas ca 1 000 m² vatten fördelat på 7-8 vatten (figur 1 och figur 3). Floran är mestadels trivial och består bl a av renfana, stånds, röllika och sälg. Här finns heller inga rödlistade insekter observerade.

Figur 3. Område där nya vatten för strandpadda kan skapas i norr om Fågelsjön (figur 1).

Stängsling

Inom projektet kan man vid behov stängsla in och sätta grindar vid restaurerade och nygrävda vatten. För att förhindra att vattnen växer igen bör man tillåta bete under hösten/vintern, alternativt sköta området manuellt med slätter.

Skyddade/värdefulla områden

Biotopskydd, Artskydd

För de vatten som ska restaureras kan dispens dispens behövas från biotopskyddet. Dispens från Artskyddsförordningen ska inte behövas då vi gör åtgärderna vid en tid då groddjuren inte finns i vattnet.

Tidsplanering för åtgärder

2016

- Möten med Stiftelsen Skånska landskap
- Planering för åtgärder

2017

- Restaurering och nygrävning av vatten (figur 1) Stängsling vid behov

2018

- Exkursion

2019

- Möten

2020

- Inventering av groddjur
- Inventering av citronfläckad kärrtrollslända och pudrad kärrtrollslända

Information

Information till markägare, arrendator och kommun ges kontinuerligt via:

- Informationsmail till markägare och arrendator med löpande information om projektet.
- Informationsmöten och exkursion i området för att visa på de åtgärder som görs samt information om groddjur och evertebrater.
- Informationsskylt vid lämplig plats i området (en skylt)
- Hemsida där information om restaureringsåtgärder läggs ut kontinuerligt

Uppföljning av åtgärder

Inom projektet kommer inventering av groddjur och evertebrater göras i slutet av projektet för att se om åtgärderna haft effekt.

Långsiktig skötsel

Diskussioner om långsiktig skötsel behövs med markägare och förvaltare.

Åtgärdsplanen beskriver vad som ska göras inom Natura 2000-området Fågelsjön (SE0430174) för att nå de mål som är uppsatta inom Life projektet "SemiAquaticLife – Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna"

Projektet syftar till att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet är att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenhet och förståelse bland berörda parter och allmänheten om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatisk fauna samt grod- och kräldjur.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

SemiAquatic
Life

